

**Sayın Meclis Başkan Vekili,
Değerli Meclis Üyeleri,
Antalya Ticaret Borsası Yönetim Kurulu ve kendi adıma hepinizi saygıyla selamlıyorum.
2026 yılının ilk Meclis toplantısına hoş geldiniz.**

Değerli Meclis Üyeleri,

Son günlerde Kumluca, Finike, Demre ve Aksu başta olmak üzere kentimizde yaşanan hortum ve sel afetleri hepimizi derinden üzmüştür. Hayatını kaybeden yavrumuza Allah'tan rahmet, ailesine sabır diliyorum. Afetler ilk belirlemelere göre 5.000 dekarı aşan örtüaltı üretim alanlarımızda ciddi zararlara yol açmıştır. Zarar gören üreticilerimize ve tüm hemşerilerimize geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum. Zarar gören alanlara baktığımızda büyük bölümünün aynı çay ve dere havzalarında tekrar etmektedir. Çözüm ise planlı, bilimsel ve uzun vadeli altyapı yatırımlarından geçmektedir.

Diğer taraftan yağışlar halen devam etmektedir. Şu ana kadarki en büyük tesellimiz, genel hayatı etkileyen daha büyük bir afetin yaşanmamış olmasıdır. İlgili tüm kurum ve kuruluşların ilk günden itibaren teyakkuz hâlinde hareket etmesini ve hızlı müdahalede bulunmasını memnuniyetle karşılıyoruz. Ancak yüksek maliyetler altında üretim yapan ve kârlı bir hasat dönemine girerken zarara uğrayan yaklaşık 2.000 üreticilerimiz açısından; acil nakit desteğinin sağlanması, mevcut kredilerin ötelenmesi ve yeni hibe ile uygun kredi imkânlarının acilen devreye alınması büyük önem taşımaktadır.

Değerli Arkadaşlar,

Antalya'nın kültürel hafızasına önemli katkılar sunan, sevilen tarihçi ve araştırmacı Giray Ercenk ağabeyimize Allah'tan rahmet; ailesine ve sevenlerine başsağlığı diliyorum. Kentimize bıraktığı izler daima yaşayacaktır.

Kıymetli Meclis Üyeleri,

2025 yılına 2024'ten daha iyi bir yıl olacağı beklentisiyle başlamıştık. Ancak gerek ülke gerek kent gerekse sektörümüz açısından 2025 yılı, birçok göstergede 2024'ün gerisinde kalmıştır.

Tahmin modellerimize göre 2025 yılında GSYH büyümesi yaklaşık %4 civarındadır. Ticaretin %5, sanayinin %4 büyümesini beklerken; tarım sektörünün yaklaşık %-7 oranında küçüleceğini öngörüyoruz. En dikkat çekici tablo tarımdadır. Çünkü tarım yalnızca ekonomik değil, stratejik bir sektördür. Tarih bize göstermektedir ki tarımını kaybeden, geleceğini kaybeder. Bu nedenle stratejilerin ve politikaların merkezinde tarım olmak zorundadır.

Tarım sektörü; ürünlerini maliyet-fiyat ilişkisiyle değil, piyasanın belirlediği fiyatlarla satar. Üretimini sezon içinde esnek biçimde ayarlayamaz ve doğa risklerine tamamen açıktır. Sezon sonunda ya ayakta kalır ya da sektörden çekilmek zorunda kalır. Bu nedenle tarımın stratejik niteliği tartışmasızdır ve politikalar bu gerçekliğe uygun biçimde oluşturulmalıdır.

Değerli Meclis Üyeleri,

Geçtiğimiz ay TÜİK tarafından il düzeyinde milli gelir (GSYH) hesaplamaları, yeni seri kapsamında 2000–2024 dönemini kapsayacak şekilde yayımlanmıştır. Bu döneme toplu olarak

bakıldığında, Antalya'mızın ülke ekonomisi içindeki toplam payının %3,5'e, ticaretteki payının ise %5,4'e ulaştığı 2019 yılı, en güçlü yılımız olmuştur. Tarımda ise tablo çok daha çarpıcıdır. Antalya'nın tarımdaki payı 2010 yılında %6,1 düzeyindeyken, 2024 itibarıyla %4,6'ya gerilemiştir. Başka bir ifadeyle, son 15 yıl içinde tarım sektöründe yaklaşık %25 oranında bir pay kaybı yaşanmıştır.

Kentimiz özelinde ise tarımın millî gelir içindeki payı 2010'da %16,3 iken 2024'te %7,8'e düşmüştür. 2025'te bu oranın %7'nin altına inmesini bekliyoruz. Bu durum yalnızca nispi bir değişim değil, kent ekonomisinde genel bir yavaşlamaya işaret etmektedir. Nitekim sanayi sektörünün millî gelir içindeki payı 2021 yılında %11,8 iken, 2024 yılında %8,2'ye düşmüştür. Ticaret sektöründe ise en yüksek pay 2022 yılında %38,3 olarak gerçekleşmiş, 2024 yılında %37,7'ye gerilemiştir.

Kıymetli Arkadaşlar,

Tahmin modellerimiz, 2025 yılının bu göstergelerin de gerisinde kaldığını ortaya koymaktadır. Tarım başta olmak üzere birçok temel sektörde, 2024 yılına kıyasla daha zayıf bir performansla karşı karşıyayız. Turizmde 2025 yılında güçlü bir ziyaretçi akışı yaşanmasına rağmen, sektör katma değer üretiminde ve fiyat rekabetinde beklenen seviyeye ulaşamamıştır. Tarımda ise kuraklık ve iklim koşullarının ötesinde, kentimize özgü daha derin bir kırılmalık dikkat çekmektedir. Tarımda yaşanan yapısal daralmayı yaş meyve-sebze ve domates ticaretinde de net biçimde görüyoruz. Son 6 yılda halde işlem gören sebze ve domates miktarı %50'nin, meyve miktarı ise %60'ın üzerinde azalmıştır. Buna karşın fiyat endeksleri 23 kat artmıştır. Bu tablo gösteriyor ki: Sorun fiyatlarda değil, üretimde; geçici dalgalanmalarda değil, yapısal bir daralmadır.

2026 yılına ilişkin beklentiler iki dönemli bir tabloya işaret etmektedir. Yılın ilk yarısında sıkı, ikinci yarısında ise daha esnek politikalar beklenmektedir. İlk yarı iş dünyası için zorlukların süreceği bir dönem olacaktır. İkinci yarıdaki olası rahatlama ise ölçülü olmak zorundadır; aksi hâlde son yıllardaki fedakârlıkları kaybetme riskiyle karşı karşıya kalırız.

Değerli Meclis Üyeleri,

Antalya Ticaret Borsası olarak son dört yıldır çalışmalarımızı sürdürülebilirlik ekseninde yürütüyoruz. 2026 yılı için tamamını "su" olarak belirledik. Çünkü tarımın, gıdanın, ihracatın ve kent ekonomisinin geleceği doğrudan suyla ilişkilidir. Antalya tarımı, dış ticareti besleyen güçlü bir yapıya sahiptir. Ancak gerekli dönüşüm sağlanamazsa ihracatımız zorlanacaktır. Bu nedenle iklim dostu üretim artık bir tercih değil, zorunluluktur.

Su kaynaklarına erişimde yaşanan sorunlar giderek derinleşmektedir. Geçici yağışlar kalıcı çözüm değildir. Ürün deseninin havza bazlı planlanması, kapalı devre sulama sistemleri, su hasadı, kuraklığa dayanıklı çeşitler ve kayıt dışı su kullanımının denetimi artık ertelenemez. Ayrıca, su yalnızca tarımın değil; sanayinin, turizmin ve hane halkının da ortak sorumluluğudur.

Antalya suyu bol sanılan ancak kuraklık baskısı yüksek bir kenttir. Tarım, turizm ve kentleşme aynı kaynağı paylaşmaktadır. Su yönetimi artık teknik değil, doğrudan ekonomik bir konudur. Toprağımız, suyumuz ve doğamız ortak sermayemizdir. Bu sermayemize sahip çıkmazsak hepimiz kaybedeceğiz. Unutmayalım ki, suya sahip çıkmak, bu yarınımıza sahip çıkmaktır.

Değerli Arkadaşlar,

Hepimizin bildiği gibi mermer ocağı faaliyetleri geçicidir; tarım ise kuşaklar boyunca süren stratejik bir üretim alanıdır. Finike Boldağ'da planlanan taş ocağına bakışımız da bu yaklaşımın doğal bir sonucudur. Tarımsal varlığımızı ve kültürel mirasımızı zedelemeyen hiçbir yatırıma karşı değiliz. Mermer ihtiyacını verimli arazilerimizin dışında, çevresel ve toplumsal hassasiyetleri dikkate alarak planlamalıyız.

Değerli Meclis Üyeleri,

2026 yılı Antalya için sıradan bir yıl değildir. Kentimiz; APSA Tohumculuk Kongresi, Uluslararası Uzay Kongresi, Antalya Diploması Forumu ve COP31 gibi organizasyonlarla küresel ölçekte söz söyleme imkânı bulacaktır.

COP31, ölçeği ve küresel etkisiyle kentimiz açısından ayrı bir sorumluluk alanı oluşturmaktadır. Geçmiş COP ev sahiplikleri önemli dersler sunmaktadır; COP28 ile Dubai, iklim diplomasisini ve Expo City altyapısını kalıcı bir değere dönüştürmüş, COP29 ile Bakü, iklim finansmanını küresel gündemin merkezine taşıyarak kentin uluslararası görünürlüğünü güçlendirmiş, COP30 ise Brezilya'da iklim, doğa ve biyoçeşitlilik başlıklarını dünya kamuoyunun odağına yerleştirmiştir.

Antalya'da da COP31'e; sivil toplumun, meslek örgütlerinin, üniversitelerin, gençlerin ve özel sektörün dâhil olduğu ortak bir akıl ve yönetim anlayışıyla yaklaşmak durumundayız. Çünkü COP31'in gerçek başarısı, zirve tamamlandıktan sonra kentimize ne bıraktığıyla ölçülecektir. Bizim için asıl başarı; COP31 sonrasında kentimizin havasını, suyunu, taşını, toprağını ve sahip olduğu tüm çevresel değerleri merkeze alan bir anlayışın kalıcı hâle gelmesidir. Atık sorunu yaşamayan, suyu etkin yöneten, dağına, taşına ve toprağına sahip çıkan bir yaklaşımın Antalya'da hâkim olması en büyük temennimizdir.

Zirvenin uzun süredir atıl durumda bulunan Expo 2016 alanında yapılacak olması bu açıdan önemli bir fırsattır; ancak bu alanı yalnızca geçici bir organizasyon mekânı olarak değil, COP31 sonrasında da kente hizmet eden, değer üreten bir merkez olarak ele almalıyız. Bu merkez; çevre ve iklim temalı olabileceği gibi, eğitim, sağlık ya da tarım gibi farklı başlıklarda da şekillenebilir. Asıl mesele, Expo 2016 alanının hangi başlıkta ve nasıl bir katma değer üreteceğine Antalya'nın kent olarak birlikte karar verebilmesidir.

Değerli Meclis Üyeleri,

Meslek komitelerimiz; son üç yıldır artırılmayan ve yüksek enflasyon karşısında reel olarak eriyen tarımsal işletme ve yatırım kredi limitlerinin en az iki katına çıkarılmasını, ayrıca imalat sanayine uygulanan 5 puanlık sigorta primi indiriminin tarım sektörü için de hayata geçirilmesini talep etmektedir. Bu talepler bir ayrıcalık değil; üretimin sürdürülebilmesi, kayıtlı istihdamın korunması ve gıda güvenliğinin sağlanması için zorunlu ve akılcı adımlardır. Sektörümüzün buna ihtiyacı vardır.

Sözlerimi tamamlarken;

Antalya Ticaret Borsası olarak 17 yıldır Yöresel Ürünler Projesi ve YÖREX Fuarı ile kırsal kalkınmayı destekliyoruz. Yöresel ve coğrafi işaretli ürünlerimizi korumak, tanıtmak ve ekonomik değerini artırmak için aynı kararlılıkla çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Bu yıl fuarımızı 22–26 Nisan tarihlerinde düzenleyeceğiz. Doğusundan batısına, kuzeyinden güneyine ülkemizin tüm zenginliklerini bir kez daha aynı çatı altında buluşturacağız. “Sizin Oraların Nesi Meşhur?” sloganıyla; üreticilerimizi, ticaret erbablarımızı ve ilgili tüm kurumlarımızı YÖREX’e davet ediyoruz.

Saygılarımla,

Ali ÇANDIR
Yönetim Kurulu Başkanı

